

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 6. junija 2023*

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Razlogi za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje – Člen 4, točka 6 – Cilj ponovne vključitve v družbo – Državljeni tretjih držav, ki se nahajajo ali prebivajo na ozemlju izvršitvene države članice – Enako obravnavanje – Člen 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah“

V zadevi C-700/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte costituzionale (ustavno sodišče, Italija) z odločbo z dne 18. novembra 2021, ki je na Sodišče prispela 22. novembra 2021, v postopku v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper

O. G.,

ob udeležbi

Presidente del Consiglio dei Ministri,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, L. Bay Larsen, podpredsednik, K. Jürimäe (poročevalka), predsednica senata, C. Lycourgos, E. Regan, predsednika senatov, L. S. Rossi, predsednica senata, L. Arastey Sahún, predsednik senata, J.-C. Bonichot, S. Rodin, I. Jarukaitis, N. Jääskinen, M. Gavalec in Z. Csehi, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: C. Di Bella, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. oktobra 2022,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Faracijem, avvocato dello Stato,
- za madžarsko vlado M. Z. Fehér in R. Kissné Berta, agenta,

* Jezik postopka: italijanščina.

- za avstrijsko vlado A. Posch, J. Schmoll in F. Werni, agenti,
- za Evropsko komisijo G. Gattinara in S. Grünheid, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 15. decembra 2022
izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 1(3) in člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34) ter člena 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper O. G. zaradi izvršitve zaporne kazni.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirni sklep 2002/584

- 3 V uvodni izjavi 6 Okvirnega sklepa 2002/584 je navedeno:
„(6) Evropski nalog za prijetje, kot ga predvideva ta okvirni sklep, je na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, o katerem je Evropski svet navedel, da je ‚temeljni kamen‘ pravosodnega sodelovanja.“
- 4 Člen 1 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, določa:
„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zavora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.
2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.
3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [PEU].“

- 5 Člen 4 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Razlogi za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje“, v točki 6 določa:

„Izvršitveni pravosodni organ lahko zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje:

[...]

6. če je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti[,] in se v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim notranjim pravom“.

Direktiva 2003/109/ES

- 6 V uvodni izjavi 12 Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272) je navedeno:

„Da bi bilo enakopravno obravnavanje resničen instrument za vključevanje prebivalcev za daljši čas v družbo, v kateri živijo, bi jih morali obravnavati enakopravno z državljani države članice v zvezi s vrsto gospodarskih in socialnih zadev pod ustreznimi pogoji, opredeljenimi s to direktivo.“

- 7 Člen 12 te direktive določa:

„1. Države članice lahko sprejmejo sklep o izgonu rezidenta za daljši čas samo, če predstavlja dejansko in dovolj resno grožnjo za javni red in javno varnost.

2. Sklep iz odstavka 1 ne sme temeljiti na ekonomskih razlogih.

3. Prede sprejetjem sklepa o izgonu rezidenta za daljši čas morajo države članice upoštevati naslednje dejavnike:

(a) dolžino prebivanja na njihovem ozemlju;

(b) starost zadevnega posameznika;

(c) posledice za posameznika in družinske člane;

(d) povezanost z državo prebivanja ali nepovezanost z matično državo.

[...]“

Okvirni sklep 2008/909/PNZ

- 8 V uvodni izjavi 9 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27) je navedeno:

„Izvršitev kazenske sankcije v državi izvršiteljici bi morala izboljšati možnost socialne rehabilitacije obsojene osebe. Da se prepriča o tem, da bo izvršitev kazenske sankcije s strani države izvršiteljice omogočila lažjo socialno rehabilitacijo obsojene osebe, bi moral pristojni organ države izdajateljice upoštevati dejavnike, kakršen je na primer navezanost osebe na državo izvršiteljico, ter dejstvo, da obsojena oseba smatra, da ima v državi izvršiteljici družinske, jezikovne, kulturne, socialne ali ekonomske in druge vezi.“

- 9 Člen 3, od (1) do (3), tega okvirnega sklepa določa:

„1. Namen tega okvirnega sklepa je določiti pravila, na podlagi katerih država članica v luči zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo.

2. Ta okvirni sklep se uporablja, kadar se obsojena oseba nahaja v državi izdajateljici ali v državi izvršiteljici.

3. Ta okvirni sklep se uporablja le za priznavanje sodb in izvrševanje kazenskih sankcij v smislu tega okvirnega sklepa. [...]“

- 10 Člen 25 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Izvrševanje kazenskih sankcij na podlagi evropskega naloga za prijetje“, določa:

„Brez poseganja v Okvirni sklep [2002/584] se določbe tega okvirnega sklepa smiselno uporabljajo – kolikor so združljive z določbami navedenega okvirnega sklepa – za izvrševanje kazenskih sankcij v primerih, ko se država članica zaveže k izvršitvi kazenske sankcije v primerih iz člena 4(6) navedenega okvirnega sklepa, ali če je v skladu s členom 5(3) navedenega okvirnega sklepa postavila pogoj, da je osebo treba vrniti zadevni državi članici, da bi v njej prestala kazen, s čimer se izogne nekaznovanosti zadevne osebe.“

Italijansko pravo

- 11 Legge n. 69 – Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (zakon št. 69 o določbah za uskladitev nacionalnega prava z Okvirnim sklepom Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami) z dne 22. aprila 2005 (GURI št. 98 z dne 29. aprila 2005) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v sporu o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon št. 69 iz leta 2005), v členu 18a, naslovljenem „Fakultativni razlogi za zavrnitev predaje“, določa, da lahko Corte d'appello (višje sodišče, Italija) zavrne predajo, ki jo zahteva tuji organ, med drugim, „če je bil evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, če je zahtevana oseba italijanski državljan ali državljan druge države članice [Evropske] [u]nije, ki zakonito in dejansko prebiva ali se nahaja v Italiji, pod pogojem, da [Corte d'appello (višje sodišče)] odredi, da se ta kazen zavora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti, izvrši v Italiji v skladu z nacionalnim pravom“.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

- 12 Judecătoria Braşov (sodišče prve stopnje v Braşovu, Romunija) je 13. februarja 2012 zoper O. G., moldavskega državljana, izdalo evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni. Ta je bil s pravnomočno sodbo v Romuniji obsojen na petletno zaporno kazen zaradi kaznivih dejanj davčne zatajitve in poneverbe zneskov, dolgovanih za plačilo dohodnine in DDV, ki ju je storil kot poslovodja družbe z omejeno odgovornostjo med septembrom 2003 in aprilom 2004.
- 13 Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni, Italija) je s prvo sodbo z dne 7. julija 2020 odredilo predajo O. G. odreditvenemu pravosodnemu organu. O. G. je vložil pritožbo pri Corte suprema di cassazione (vrhovno kasacijsko sodišče, Italija), ki je to sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) ter ga pozvalo, naj preuči, ali bi bilo treba postaviti vprašanje o ustavnosti člena 18a zakona št. 69 iz leta 2005.
- 14 Ker je zadnjenavedeno sodišče ugotovilo, da je obramba O. G. pravno zadostno dokazala trajnost njegovih družinskih in poklicnih vezi v Italiji, je pri Corte costituzionale (ustavno sodišče, Italija), ki je predložitveno sodišče v obravnavani zadevi, predložilo vprašanja o ustavnosti te določbe.
- 15 To sodišče je opozorilo, da je Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) med drugim navedlo, da je namen razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 zagotoviti, da ima kazen resnično funkcijo resocializacije. Ta naj bi bila pogojena z ohranitvijo družinskih in socialnih vezi obsojenca, da bi se lahko po koncu svoje kazni pravilno ponovno vključil v družbo. Člen 18a zakona št. 69 iz leta 2005 pa naj bi neupravičeno omejil področje uporabe tega člena 4, točka 6, ker naj bi bila možnost zavrnitve predaje v primeru evropskega naloga za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, omejena le na italijanske državljane in državljane drugih držav članic Unije, pri čemer naj bi bili izključeni državljani tretjih držav, tudi če ti dokažejo, da so vzpostavili močne ekonomske, poklicne ali čustvene vezi v Italiji. Člen 18a zakona št. 69 iz leta 2005 naj bi bil s tem, da nalaga predajo državljanov tretjih držav, ki stalno prebivajo v Italiji, zaradi izvršitve zaporne kazni v tujini, v nasprotju s prevzgojnim ciljem kazni in pravico zadevne osebe do družinskega življenja, določeno v členu 7 Listine.
- 16 Predložitveno sodišče poleg tega poudarja, da je Corte d'appello di Bologna (višje sodišče v Bologni) štelo za neupravičeno, da je državljan tretje države, ki stalno prebiva v Italiji in zoper katerega je bil izdan evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ter ki take kazni ne more prestati v Italiji, v skladu z nacionalno ureditvijo obravnavan drugače kot državljan tretje države, ki prav tako stalno prebiva v Italiji, vendar je zanj izdan nalog za prijetje zaradi kazenskega pregona, ki pa bo lahko v Italiji prestal kazen, ki jo bo ob koncu sojenja izrekla odreditvena država.
- 17 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je Presidente del Consiglio dei ministri (predsednik sveta ministrov, Italija), ki ga zastopa in brani Avvocatura Generale dello Stato (urad generalnega državnega tožilca, Italija), interveniral v postopku v glavni stvari, da bi predlagal, naj se vprašanja o ustavnosti člena 18a zakona št. 69 iz leta 2005 razglasijo za nedopustna oziroma naj se potrdi zakonitost te določbe, pri čemer je med drugim trdil, da cilj ponovne vključitve zadevne osebe v družbo ne more omejiti obsega splošnega načela vzajemnega priznavanja odločb, ki zahteva, da se zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje šteje za izjemo od splošnega pravila izvršitve tega naloga, in da ta določba ne krši različnih določb primarnega prava Unije, ki varujejo državljane Unije pred diskriminacijo na podlagi državljanstva. Poleg tega je navedel, da ponovna vključitev obsojene osebe v družbo ni specifičen cilj Okvirnega sklepa 2002/584.

- 18 Corte costituzionale (ustavno sodišče) v predložitveni odločbi meni, da je treba pred preučitvijo skladnosti nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari z italijansko ustavo preučiti skladnost te ureditve s pravom Unije in zlasti s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 v povezavi s členom 7 Listine. Ugotavlja, da je bilo v sodni praksi Sodišča že priznано, da so nekatere omejitve razlogov za zavrnitev, uvedene z zakonodajo držav članic, upravičene, ker prispevajo k krepitvi sistema predaje, vzpostavljenega s tem okvirnim sklepom v korist območja svobode, varnosti in pravice.
- 19 Vendar naj bi bilo treba člen 4, točka 6, navedenega okvirnega sklepa razlagati v skladu s temeljnimi pravicami in načeli prava Unije, priznanimi v členu 6 PEU, katerih spoštovanje naj bi bilo pogoj za veljavnost vsakega akta prava Unije. Izvršitev evropskega naloga za prijetje naj tako ne bi smela povzročiti kršitve temeljnih pravic zadevne osebe.
- 20 Corte costituzionale (ustavno sodišče) opozarja tudi, da v skladu s sodno prakso Sodišča države članice izvajanja prava Unije na področjih popolne harmonizacije, kot je evropski nalog za prijetje, uveden z Okvirnim sklepom 2002/584, ne morejo pogojevati z upoštevanjem nacionalnih standardov varstva temeljnih pravic, kadar bi to lahko ogrozilo primarnost, enotnost in učinkovitost prava Unije. Vendar poudarja, da obstajajo dvomi, ali lahko država članica državljana tretje države, ki zakonito in dejansko prebiva ali se nahaja na italijanskem ozemlju in na katerega se nanaša evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, absolutno in samodejno izključi iz uporabe določbe, s katero je prenesen razlog za fakultativno neizvršitev iz člena 4, točka 6, tega okvirnega sklepa, saj se tak državljan glede na sodno prakso Sodišča ne more sklicevati na načelo prepovedi diskriminacije na podlagi državljanstva.
- 21 Nazadnje opozarja, da je interes državljana tretje države, ki zakonito prebiva ali se nahaja v državi članici, da ne bi bil odstranjen iz njegovega družinskega in socialnega okolja, varovan s pravom Unije in Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisano 4. novembra 1950 v Rimu.
- 22 V teh okoliščinah je Corte costituzionale (ustavno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali člen 4, točka 6, [Okvirnega sklepa 2002/584] v povezavi s členom 1(3) tega okvirnega sklepa in členom 7 [Listine] nasprotuje ureditvi, kot je italijanska zakonodaja, ki v okviru postopka z evropskim nalogom za prijetje za izvršitev kazni ali ukrepa odvzema prostosti izvršitvenim pravosodnim organom absolutno in samodejno prepoveduje zavrnitev predaje državljanov tretjih držav, ki se nahajajo ali prebivajo na njenem ozemlju, ne glede na vezi, ki jih imajo s tem ozemljem?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, na podlagi katerih meril in pogojev je treba take vezi šteti za tako pomembne, da mora izvršitveni pravosodni organ zavrniti predajo?“

Predlog za obravnavanje po hitrem postopku

- 23 Predložitveno sodišče je predlagalo, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po hitrem postopku v skladu s členom 105 Poslovnika Sodišča.

- 24 Predložitveno sodišče sicer priznava, da za O. G., zoper katerega je bil izdan nalog za prijetje iz postopka v glavni stvari, ne velja noben ukrep odvzema prostosti, vendar navaja, prvič, da se v tej zadevi postavljajo vprašanja razlage, ki se nanašajo na osrednje vidike mehanizma evropskega naloga za prijetje, in drugič, da ima lahko zahtevana razlaga splošne posledice tako za organe, ki morajo sodelovati v okviru evropskega naloga za prijetje, kot za pravice zahtevanih oseb.
- 25 Člen 105(1) Poslovnika določa, da če je treba zadevo zaradi njene narave obravnavati v kar najkrajšem času, lahko predsednik Sodišča na predlog predložitvenega sodišča ali izjemoma po uradni dolžnosti po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odloči, da se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po hitrem postopku.
- 26 V obravnavanem primeru je predsednik Sodišča 20. decembra 2021 po opredelitvi sodnice poročevalke in generalnega pravobranilca odločil, da predlog predložitvenega sodišča iz točke 23 te sodbe zavrne.
- 27 V skladu z ustaljeno sodno prakso namreč uporaba hitrega postopka ni odvisna od same narave spora, ampak od izrednih okoliščin obravnavane zadeve, s katerimi je treba dokazati izjemno nujnost odločanja o teh vprašanjih (sodba z dne 31. januarja 2023, Puig Gordi in drugi, C-158/21, EU:C:2023:57, točka 27).
- 28 Okoliščina, da se zadeva nanaša na enega ali več bistvenih vidikov mehanizma predaje, uvedenega z Okvirnim sklepom 2002/584, pa ni razlog za izjemno nujnost, ki je sicer potrebna za utemeljitev obravnavanja po hitrem postopku. Enako velja za okoliščino, da lahko postavljena vprašanja zadevajo veliko število oseb (glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2021, Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037, točka 39).
- 29 Vendar je predsednik Sodišča ob upoštevanju narave in pomena postavljenih vprašanj odločil, da se bo ta zadeva v skladu s členom 53(3) Poslovnika obravnavala prednostno.

Vprašnji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 30 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, s katero je prenesena ta določba in s katero je vsak državljan tretje države, ki se nahaja ali prebiva na ozemlju te države članice, absolutno in samodejno izključen iz uporabe razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je določen z navedeno določbo, ne da bi izvršitveni pravosodni organ lahko presodil vezi tega državljana z navedeno državo članico.
- 31 Uvodoma je treba opozoriti, da je namen Okvirnega sklepa 2002/584, da se z uvedbo poenostavljenega in učinkovitega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene storitve kaznivega dejanja, olajša in pospeši pravosodno sodelovanje in tako prispeva k uresničitvi cilja, zastavljenega za Unijo, da ta postane območje svobode, varnosti in pravice, pri čemer se opira na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2023, E. D. L. (Bolezen kot razlog za zavrnitev), C-699/21, EU:C:2023:295, točka 32 in navedena sodna praksa).

- 32 Na področju, ki je urejeno s tem okvirnim sklepom, je načelo medsebojnega priznavanja – ki je, kot je razvidno zlasti iz njegove uvodne izjave 6, „temeljni kamen“ pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah – izraženo v členu 1(2) navedenega okvirnega sklepa, v katerem je določeno pravilo, da države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa (glej v tem smislu sodbo z dne 18. aprila 2023, E. D. L. (Bolezen kot razlog za zavrnitev), C-699/21, EU:C:2023:295, točka 33 in navedena sodna praksa).
- 33 Iz tega sledi, prvič, da lahko izvršitveni pravosodni organi izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrnejo le iz razlogov, ki izhajajo iz Okvirnega sklepa 2002/584, kakor ga razlaga Sodišče. Drugič, medtem ko je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, je zavrnitev izvršitve zasnovana kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko (sodba z dne 18. aprila 2023, E. D. L. (Bolezen kot razlog za zavrnitev), C-699/21, EU:C:2023:295, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 34 Ta okvirni sklep v členu 3 določa razloge za obvezno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, v členih 4 in 4a pa razloge za njegovo fakultativno neizvršitev (glej v tem smislu sodbo z dne 29. aprila 2021, X (Evropski nalog za prijetje – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 35 V zvezi z razlogi za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, naštetimi v členu 4 Okvirnega sklepa 2002/584, iz sodne prakse Sodišča izhaja, da imajo države članice pri prenosu tega okvirnega sklepa v nacionalno pravo polje proste presoje. To pomeni, da lahko te razloge prenesejo v nacionalno pravo ali ne. Odločijo se lahko tudi za omejitve primerov, v katerih lahko izvršitveni pravosodni organ zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, s čimer se olajša predaja zahtevanih oseb v skladu z načelom medsebojnega priznavanja, navedenim v členu 1(2) navedenega okvirnega sklepa (glej v tem smislu sodbo z dne 29. aprila 2021, X (Evropski nalog za prijetje – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 36 Tako je zlasti v primeru člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, ki določa, da lahko izvršitveni pravosodni organ zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, če je bil izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, kadar se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali ukrep v skladu s svojim nacionalnim pravom.
- 37 Glede na polje proste presoje, na katero je bilo opozorjeno v točki 35 te sodbe, lahko države članice pri izvajanju člena 4, točka 6, tega okvirnega sklepa v smislu temeljnega pravila iz člena 1(2) navedenega okvirnega sklepa omejijo primere, v katerih bi morale biti mogoče zavrniti predajo osebe, ki spada na področje uporabe navedenega člena 4, točka 6 (glej sodbo z dne 6. oktobra 2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, točka 62 in navedena sodna praksa).
- 38 Vendar polje proste presoje, ki ga ima država članica, kadar se odloči za prenos razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, ne more biti neomejeno.
- 39 Na prvem mestu, kadar se država članica odloči prenesti ta razlog za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, mora v skladu s členom 1(3) tega okvirnega sklepa spoštovati temeljne pravice in načela iz člena 6 PEU.

- 40 Med temi temeljnimi načeli je načelo enakosti pred zakonom, ki je zagotovljeno s členom 20 Listine. Države članice morajo zadnjenavedeno določbo v skladu s členom 51(1) Listine spoštovati pri izvajanju prava Unije, za kar gre pri prenosu razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584.
- 41 Drugače kakor člen 18, prvi odstavek, PDEU, ki se ne uporablja v primeru morebitnega različnega obravnavanja med državljani držav članic in državljani tretjih držav, člen 20 Listine ne določa nobene omejitve svojega področja uporabe in se torej uporablja v vseh položajih, ki jih ureja pravo Unije (glej v tem smislu mnenje 1/17 (Sporazum CGT EU-Kanada) z dne 30. aprila 2019, EU:C:2019:341, točki 169 in 171 ter navedena sodna praksa).
- 42 V zvezi s tem je treba navesti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča enakost pred zakonom, določena v členu 20 Listine, splošno načelo prava Unije, ki zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno (glej v tem smislu sodbo z dne 2. septembra 2021, État belge (Pravica do prebivanja v primeru nasilja v družini) (C-930/19, EU:C:2021:657, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 43 Zahtevo, da morajo biti za ugotovitev, da gre za kršitev načela enakega obravnavanja, položaji primerljivi, je treba presoati glede na vse značilnosti teh položajev ter zlasti z vidika predmeta in cilja akta, s katerim se zadevno razlikovanje vzpostavlja, pri čemer je treba za to upoštevati načela in cilje področja, na katero ta akt spada. Če položaji niso primerljivi, z različnim obravnavanjem zadevnih položajev ni kršena enakost pred zakonom, določena v členu 20 Listine (sodba z dne 2. septembra 2021, État belge (Pravica do prebivanja v primeru nasilja v družini), C-930/19, EU:C:2021:657, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 44 V zvezi s tem je treba presoditi, ali je glede na predmet in cilj, ki jima sledi nacionalna ureditev, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, položaj državljana tretje države, zoper katerega je izdan evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, in ki se nahaja ali prebiva v izvršitveni državi članici, primerljiv s položajem državljana te države članice ali s položajem državljana druge države članice, ki se nahaja ali prebiva v navedeni državi članici in zoper katerega je tak nalog izdan.
- 45 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je bilo različno obravnavanje italijanskih državljanov in državljanov drugih držav članic na eni strani ter državljanov tretjih držav na drugi, ki izhaja iz nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari, uvedeno v okviru prenosa člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, saj je italijanski zakonodajalec menil, da se ta določba nanaša le na državljane izvršitvene države članice in državljane Unije.
- 46 V zvezi s tem pa je iz besedila te določbe razvidno, da ta ne razlikuje med tem, ali je oseba, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje, če ni državljan izvršitvene države članice, državljan druge države članice ali ne. Za uporabo razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje iz navedene določbe pa morata biti izpolnjena dva pogoja, in sicer, prvič, da se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in drugič, da se ta država zaveže, da bo v skladu s svojim nacionalnim pravom izvršila kazen ali ukrep, za katerega je bil izdan evropski nalog za prijetje.
- 47 V zvezi s prvim od teh pogojev je Sodišče že razsodilo, da zahtevana oseba „prebiva“ v izvršitveni državi članici, če ima v njej dejansko prebivališče, „nahaja se“ pa v njej, če se v tej državi članici že nekaj časa neprekinjeno zadržuje in je zato z njo vzpostavila podobne vezi, kot izhajajo iz

prebivališča (glej v tem smislu sodbi z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 43 in navedena sodna praksa, in z dne 13. decembra 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 34 in navedena sodna praksa). Iz tega sledi, da je glede tega prvega pogoja državljani tretje države, zoper katerega je izdan evropski nalog za prijetje in ki se nahaja ali prebiva v izvršitveni državi članici, v položaju, ki je primerljiv s položajem državljanov te države članice ali s položajem državljanov druge države članice, ki se nahaja ali prebiva v navedeni državi članici in zoper katerega je izdan tak nalog.

- 48 V zvezi z drugim od navedenih pogojev iz besedila člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 izhaja, da se za vsako zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje zahteva resnična zaveza izvršitvene države članice, da bo izvršila kazen zapora, ki je bila izrečena zahtevani osebi (sodba z dne 13. decembra 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 35 in navedena sodna praksa). Ta drugi pogoj torej ne vsebuje nobenega elementa, s katerim bi bilo mogoče utemeljiti razlikovanje med položajem državljanov tretje države in položajem državljanov Unije, kadar je v zvezi z njima izdan evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, in se nahajata ali prebivata na ozemlju države članice.
- 49 Kadar izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da sta pogoja, navedena v točki 46 te sodbe, izpolnjena, mora presoditi še, ali obstaja legitimen interes, ki upravičuje izvršitev kazni, ki je bila izrečena v odreditveni državi članici, na ozemlju izvršitvene države članice. Ta presoja temu organu omogoča, da upošteva cilj člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, ki je v skladu z ustaljeno sodno prakso povečati možnosti za ponovno vključitev zahtevane osebe v družbo po prestani kazni, na katero je bila obsojena (sodba z dne 13. decembra 2018, Sut, C-514/17, EU:C:2018:1016, točki 33 in 36 ter navedena sodna praksa). Državljeni Unije in državljani tretjih držav, ki izpolnjujejo prvi pogoj, naveden v točki 47 te sodbe, pa imajo lahko – s pridržkom preverjanj, ki jih mora opraviti izvršitveni pravosodni organ – primerljive možnosti za ponovno vključitev v družbo, če – kadar je bil zoper njih izdan evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti – svojo kazen ali ukrep prestajajo v izvršitveni državi članici.
- 50 V teh okoliščinah je iz besedila in cilja člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 razvidno, da ni mogoče domnevati, da je državljani tretje države, zoper katerega je izdan tak evropski nalog za prijetje in ki se nahaja ali prebiva v izvršitveni državi članici, nujno v drugačnem položaju kot državljani te države članice ali državljani druge države članice, ki se nahaja ali prebiva v navedeni državi članici in zoper katerega je tak nalog izdan. Nasprotno, šteti je treba, da so te osebe za namene uporabe razloga za fakultativno neizvršitev iz te določbe lahko v primerljivem položaju, kadar so do neke stopnje vključene v izvršitveno državo članico.
- 51 Iz tega sledi, da za nacionalno ureditev, katere namen je prenos člena 4, točka 6, tega okvirnega sklepa, ni mogoče šteti, da je v skladu z načelom enakosti pred zakonom, določenim v členu 20 Listine, če so z njo različno obravnavani državljani te države in drugi državljani Unije na eni strani ter državljani tretjih držav na drugi strani tako, da so z njo zadnjenavedeni absolutno in samodejno izključeni iz uporabe razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje iz te določbe, tudi če se ti državljani tretjih držav nahajajo ali prebivajo na ozemlju te države članice in ne da bi se upoštevala stopnja vključenosti navedenih državljanov tretjih držav v družbo navedene države članice. Ni namreč mogoče šteti, da je tako različno obravnavanje lahko objektivno upravičeno v smislu sodne prakse, navedene v točki 42 te sodbe.

- 52 Nič pa ne nasprotuje temu, da država članica ob prenosu člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 v nacionalno pravo države članice uporabo razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, ki ga ta določba določa, za državljane tretjih držav, za katere je izdan evropski nalog za prijetje, pogoji z zahtevo, da se ta državljani nahajajo ali prebivajo v njej neko minimalno neprekinjeno obdobje (glej po analogiji sodbo z dne 6. oktobra 2009, Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, točka 74), če tak pogoj ne presega tega, kar je nujno za zagotovitev, da je zahtevana oseba do neke stopnje vključena v izvršitveno državo članico.
- 53 Na drugem mestu, prenos člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 ne sme povzročiti, da se izvršitvenemu pravosodnemu organu odvzame polje proste presoje, ki je potrebno, da lahko odloči, ali je treba glede na zastavljeni cilj ponovne vključitve v družbo, naveden v točki 49 te sodbe, izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrniti ali ne.
- 54 V zvezi s tem je Sodišče, kot je bilo opozorjeno v točkah od 46 do 49 te sodbe, že razsodilo, da mora izvršitveni pravosodni organ za ugotovitev, ali lahko v konkretnem položaju zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, najprej ugotoviti, ali se zahtevana oseba, če ni državljani izvršitvene države članice, v njej nahaja ali prebiva v smislu člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil prenesen v nacionalno pravo, in ali tako spada na njegovo področje uporabe. Nato in le če izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da navedena oseba spada na to področje uporabe, mora imeti možnost presoditi tudi, ali obstaja legitimen interes, ki upravičuje izvršitev kazni ali ukrepa, ki je bil izrečen v odreditveni državi članici, na ozemlju izvršitvene države članice (glej v tem smislu sodbo z dne 17. julija 2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, točka 44).
- 55 V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da člen 18a zakona št. 69 iz leta 2005, katerega namen je prenos člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 v italijansko pravo, omejuje uporabo razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje iz zadnjenavedene določbe le na italijanske državljane in državljane drugih držav članic. Državljeni tretjih držav so tako absolutno in samodejno izključeni iz uporabe tega razloga, ne da bi bilo izvršitvenemu pravosodnemu organu v zvezi s tem prepuščeno kakršno koli polje proste presoje, čeprav navedeni člen 4, točka 6, področja uporabe navedenega razloga ne omejuje zgolj na državljane Unije.
- 56 Kadar je torej oseba, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, državljani tretje države, taka nacionalna ureditev izvršitvenemu pravosodnemu organu odvzema pooblastilo, da ob upoštevanju posebnih okoliščin vsakega primera presodi, ali vezi te osebe z izvršitveno državo članico zadostujejo, da bi se cilj ponovne vključitve v družbo iz te določbe, če bi navedena oseba prestala svojo kazen v tej državi članici, bolje dosegel, in tako ogroža navedeni cilj.
- 57 Iz tega sledi, da člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 tudi iz tega razloga nasprotuje taki nacionalni ureditvi, katere namen je prenos te določbe.
- 58 Glede na vse zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 v povezavi z načelom enakosti pred zakonom, določenim v členu 20 Listine, razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, s katero je prenesen ta člen 4, točka 6, in s katero je vsak državljani tretje države, ki se nahaja ali prebiva na ozemlju te države članice, absolutno in samodejno izključen iz uporabe razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je določen z navedeno določbo, ne da bi izvršitveni pravosodni organ lahko presodil vezi tega državljan z navedeno državo članico.

Drugo vprašanje

- 59 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ pri presoji, ali je treba zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper državljan tretje države, ki se nahaja ali prebiva na ozemlju izvršitvene države članice, preučiti elemente, ki lahko kažejo, ali med njim in izvršitveno državo članico obstajajo vezi, ki dokazujejo, da je v to državo dovolj vključen, in če je odgovor pritrdilen, kateri so ti elementi.
- 60 V skladu s tem, na kar je bilo opozorjeno v točki 49 te sodbe, mora izvršitveni pravosodni organ, kadar ugotovi, da sta oba pogoja iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 izpolnjena, presoditi še, ali obstaja legitimen interes, ki upravičuje izvršitev kazni ali ukrepa, izrečenega v odreditveni državi članici, na ozemlju izvršitvene države članice.
- 61 Izvršitveni pravosodni organ mora torej opraviti celovito presojo vseh konkretnih elementov, ki opredeljujejo položaj zahtevane osebe in ki lahko kažejo, ali med to osebo in izvršitveno državo članico obstajajo vezi, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, da je navedena oseba dovolj vključena v to državo in da bo zato izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki ji je bil izrečen v odreditveni državi članici, v izvršitveni državi članici prispevala k uresničitvi cilja ponovne vključitve v družbo, ki mu sledi ta člen 4, točka 6 (glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 43).
- 62 V tem okviru je treba, kot je Sodišče že razsodilo, med drugim upoštevati Okvirni sklep 2008/909 (glej v tem smislu sodbo z dne 11. marca 2020, SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo), C-314/18, EU:C:2020:191). Natančneje, v uvodni izjavi 9 tega okvirnega sklepa je naveden ponazoritveni seznam elementov, na podlagi katerih se lahko pravosodni organ prepriča, da bo izvršitev kazenske sankcije v izvršitveni državi članici prispevala k uresničevanju cilja lažje ponovne vključitve obsojene osebe v družbo. Med temi elementi sta v bistvu navezanost osebe na izvršitveno državo članico in okoliščina, da je ta država članica središče njenega družinskega življenja in njenih interesov, zlasti ob upoštevanju njenih družinskih, jezikovnih, kulturnih, socialnih ali ekonomskih vezi z navedeno državo.
- 63 Ker je cilj člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 enak cilju, ki je naveden v tej uvodni izjavi in ki se uresničuje s členom 25 Okvirnega sklepa 2008/909, ki se nanaša na razlog za fakultativno neizvršitev iz tega člena 4, točka 6, so navedeni elementi upoštevni tudi v okviru celovite presoje, ki jo mora izvršitveni pravosodni organ opraviti pri uporabi tega razloga.
- 64 Natančneje, kadar je zahtevana oseba središče svojega družinskega življenja in svojih interesov vzpostavila v izvršitveni državi članici, je treba upoštevati, da je ponovna vključitev te osebe v družbo po tem, ko je tam prestala kazen, lažja, saj lahko s svojo družino in bližnjimi vzdržuje redne in pogoste stike.
- 65 Kadar je zahtevana oseba državljan tretje države, je treba upoštevati tudi naravo, trajanje in pogoje bivanja zahtevane osebe v izvršitveni državi članici.
- 66 V zvezi s tem je Sodišče razsodilo, da je te elemente mogoče upoštevati že v fazi preučitve prvega pogoja iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584, ki je med drugim naveden v točki 47 te sodbe. Izvršitveni pravosodni organ mora namreč pri ugotavljanju, ali v konkretnem primeru med zahtevano osebo in izvršitveno državo članico obstajajo vezi, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti, da se ta oseba nahaja ali prebiva v tej državi v smislu tega člena 4, točka 6, opraviti

celovito presojo več objektivnih elementov, ki opredeljujejo položaj te osebe, med drugim zlasti trajanja, narave in pogojev bivanja zahtevane osebe v navedeni državi, ter družinskih in ekonomskih vezi, ki jih ima z njo (sodba z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 43 in navedena sodna praksa).

- 67 Ti elementi so tudi del tistih, s katerimi je mogoče dokazati obstoj legitimnega interesa, ki upravičuje izvršitev kazni ali ukrepa, izrečenega v odreditveni državi članici, na ozemlju izvršitvene države članice. Iz tega sledi, da lahko izvršitveni pravosodni organ v tej poznejši fazi preučitve izjeme od predaje iz člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 ponovno upošteva navedene elemente, zlasti kadar prebivanje zadevne osebe v izvršitveni državi članici izhaja iz statusa državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas, določenega z Direktivo 2003/109. Tak status je namreč v skladu s tem, kar je navedeno v uvodni izjavi 12 te direktive, resničen instrument za vključevanje v družbo, v kateri rezident za daljši čas živi, in je torej močan indic, da vezi, ki jih je zahtevana oseba vzpostavila z izvršitveno državo članico, zadostujejo za upravičitev zavrnitve izvršitve evropskega naloga za prijetje.
- 68 Glede na vse zgornje preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora izvršitveni pravosodni organ pri presoji, ali je treba zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper državljana tretje države, ki se nahaja ali prebiva na ozemlju izvršitvene države članice, celovito preučiti vse konkretne elemente, ki opredeljujejo položaj tega državljana in ki lahko kažejo, ali med njim in izvršitveno državo članico obstajajo vezi, ki dokazujejo, da je v to državo dovolj vključen in da bo zato izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki mu je bil izrečen v odreditveni državi članici, v izvršitveni državi članici prispevala k povečanju možnosti za ponovno vključitev v družbo po izvršitvi te kazni ali ukrepa. Ti elementi vključujejo družinske, jezikovne, kulturne, socialne ali ekonomske vezi državljana tretje države z izvršitveno državo članico ter naravo, trajanje in pogoje njegovega bivanja v tej državi članici.

Stroški

- 69 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami v povezavi z načelom enakosti pred zakonom, določenim v členu 20 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,**

je treba razlagati tako, da

nasprotuje ureditvi države članice, s katero je prenesen ta člen 4, točka 6, in s katero je vsak državljan tretje države, ki se nahaja ali prebiva na ozemlju te države članice, absolutno in samodejno izključen iz uporabe razloga za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je določen z navedeno določbo, ne da bi izvršitveni pravosodni organ lahko presodil vezi tega državljana z navedeno državo članico.

2. Člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa

je treba razlagati tako, da

mora izvršitveni pravosodni organ pri presoji, ali je treba zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper državljana tretje države, ki se nahaja ali prebiva na ozemlju izvršitvene države članice, celovito preučiti vse konkretne elemente, ki opredeljujejo položaj tega državljana in ki lahko kažejo, ali med njim in izvršitveno državo članico obstajajo vezi, ki dokazujejo, da je v to državo dovolj vključen in da bo zato izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki mu je bil izrečen v odreditveni državi članici, v izvršitveni državi članici prispevala k povečanju možnosti za ponovno vključitev v družbo po izvršitvi te kazni ali ukrepa. Ti elementi vključujejo družinske, jezikovne, kulturne, socialne ali ekonomske vezi državljana tretje države z izvršitveno državo članico ter naravo, trajanje in pogoje njegovega bivanja v tej državi članici.

Podpisi